

ΤΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΠΡΟΣΚΥΝΗΣΕΩΣ ΙΕΡΕΥΣ

At the end of the Divine Liturgy, after the hymn "Blessed be the name of the Lord," the choir sings the slow "Holy God" of the Great Doxology; the priest processes to the solea or around the nave of the church holding the tray with the cross. On the solea he circles the table three times before placing it on the table.

ΧΟΡΟΣ

Ἅγιος ὁ Θεός, Ἅγιος Ἰσχυρός, Ἅγιος Ἀθάνατος, ἐλέησον ἡμᾶς.

When the "Holy God" is finished, the priest says:

ΙΕΡΕΥΣ

Σοφία. Ὁρθοί.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Τριωδίου --

Ἦχος α'.

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

ΧΟΡΟΣ

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Τριωδίου --

Ἦχος α'.

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Τοῦ Τριωδίου --

Ἦχος α'.

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος, καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου πολίτευμα.

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν.

ΧΟΡΟΣ

Τὸν Σταυρόν σου προσκυνοῦμεν, Δέσποτα, καὶ τὴν ἀγίαν σου ἀνάστασιν δοξάζομεν. (δίς)

The clergy venerate the cross first, followed by the faithful. While they are venerating, the following Idiomela may be chanted.

ΧΟΡΟΣ

Ἦχος β'.

Δεῦτε πιστοὶ τὸ ζωοποιὸν Ξύλον προσκυνήσωμεν, ἐν ᾧ Χριστὸς ὁ Βασιλεὺς τῆς δόξης ἐκουσίως χειρὰς ἐκτείνας ὕψωσεν ἡμᾶς εἰς τὴν ἀρχαίαν μακαριότητα, οὓς πρὶν ὁ ἐχθρὸς, δι' ἡδονῆς συλήσας, ἐξορίστους Θεοῦ πεποίηκε. Δεῦτε πιστοὶ Ξύλον προσκυνήσωμεν, δι' οὗ ἡξιώθημεν, τῶν ἀοράτων ἐχθρῶν συντρίβειν τὰς κάρας. Δεῦτε πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν τὸν Σταυρόν τοῦ Κυρίου ὕμνοις τιμήσωμεν. Χαίροις Σταυρὲ τοῦ πεσόντος Ἀδὰμ ἡ τελεία λύτρωσις, ἐν σοὶ οἱ πιστότατοι Βασιλεῖς ἡμῶν καυχῶνται ὡς τῇ σῇ δυνάμει, Ἰσμαηλίτην λαόν, κραταιῶς ὑποτάττοντες. Σὲ νῦν μετὰ φόβου, Χριστιανοὶ ἀσπαζόμεθα, καὶ τὸν ἐν σοὶ προσπαγέντα Θεὸν δοξάζομεν λέγοντες· Κύριε ὁ ἐν αὐτῷ προσπαγεῖς, ἐλέησον ἡμᾶς ὡς ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος.

Ἦχος πλ. δ'.

Σήμερον ὁ Δεσπότης τῆς Κτίσεως, καὶ Κύριος τῆς δόξης, τῷ Σταυρῷ προσπήγνυται, καὶ τὴν πλευρὰν κεντᾶται· χολῆς καὶ ὄξους γεύεται, ὁ γλυκασμὸς

τῆς Ἐκκλησίας· στέφανον ἐξ ἀκανθῶν
περιβάλλεται, ὁ καλύπτων Οὐρανὸν
τοῖς νέφεσι· χλαῖναν ἐνδύεται χλεῦης,
καὶ ῥαπίζεται πηλίνῃ χειρὶ, ὁ τῇ χειρὶ
πλάσας τὸν ἄνθρωπον· τὸν νῶτον
φραγγελοῦται, ὁ περιβάλλων τὸν Οὐρανὸν
ἐν νεφέλαις· ἐμπτυσμοὺς καὶ μαστιγὰς
δέχεται, ὀνειδισμοὺς καὶ κολαφισμούς, καὶ
πάντα ὑπομένει, δι' ἐμὲ τὸν κατάκριτον, ὁ
Λυτρωτὴς μου καὶ Θεός, ἵνα σώσῃ Κόσμον
ἐκ πλάνης ὡς, εὐσπλαγχνος.

Δόξα. **Ἦχος πλ. δ'.**

Σήμερον ὁ ἀπρόσιτος τῇ οὐσίᾳ προσιτός
μοι γίνεται, καὶ πάσχει πάθη, ἐλευθερῶν
με τῶν παθῶν, ὁ φῶς παρέχων τυφλοῖς
ὑπὸ ἀνόμων χειλέων ἐμπτύεται, καὶ
δίδωσι τὸν νῶτον ὑπὲρ αἰχμαλώτων εἰς
μάστιγας. Τοῦτον ἡ Ἀγνή καὶ Μήτηρ, ἐπὶ
Σταυροῦ θεωροῦσα, ὀδυνηρῶς ἐφθέγγετο·
οἴμοι Τέκνον ἐμόν! τί τοῦτο πεποίηκας;
ὁ ὥραϊος κάλλει παρὰ πάντας βροτούς,
ἄπνους ἄμορφος φαίνῃ, οὐκ ἔχων εἶδος
οὐδὲ κάλλος· οἴμοι τὸ ἐμόν φῶς! οὐ δύναμαι
ὑπνοῦντα καθορᾶν σε· τὰ σπλάγχνα
τιτρώσκομαι καὶ δεινὴ μοι ῥομφαία τὴν
καρδίαν διέρχεται. Ἀνυμνῶ σου τὰ Πάθη,
προσκυνῶ σου τὸ εὐσπλαγχνον, μακρόθυμε
Κύριε δόξα σοι.

Καὶ νῦν. **Ἦχος πλ. β'. Εἰρμολογικόν.**

Σήμερον τὸ προφητικὸν πεπλήρωται
λόγιον· ἰδοὺ γὰρ προσκυνούμεν εἰς
τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες σου
Κύριε, καὶ ξύλου σωτηρίας γευσάμενοι,
τῶν ἐξ ἁμαρτίας παθῶν ἐλευθερίας
ἐτύχομεν, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, μόνε
φιλάνθρωπε.

*When the veneration is finished, the priest returns the
cross to the holy altar.*

ΧΟΡΟΣ

Σῶσον, Κύριε, τὸν λαόν σου καὶ
εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου, νίκας τοῖς
βασιλεῦσι κατὰ βαρβάρων δωρούμενος,
καὶ τὸ σὸν φυλάττων διὰ τοῦ Σταυροῦ σου
πολίτευμα.